كاسپورىن مەن ەڭبەكشىلەردىڭ ئۇزارا پايدا جەتكىزىپ، تەڭ يۈگلىككە كەنەلۋى جەبەلەدى

ـــ اۆتونومىالى رايوننىڭ قانىستى تاراۋلارىنداعى جاۋاپتىلار «شىنجياڭ ۇيغۇر اۆتونومىالى رايوننىڭ كوللەكتىۋ كەڭەسۋ ەرەجەسى» جونىندە تۇسىنىك بەردى

تيانشان تشكەرىلەي وقۋى

□ انار بۇلت \ شينجياڭ گازەتىنىڭ ئتلشسى جاڭ لەي

«شينجياڭ ۇيغۇر اۆتونومىالى رايوننىڭ كوللەكتىۋ كەڭەسۋ ەرەجەسى» (تومەندە قىسقاشا «ەرەجە» دەلىنەدى) 9 ـ ايدىڭ 1 ـ كۇنىنەن باستاپ اتقارىلىپ، جۇمىسشى ـ قىزمەتكەرلەر مەن ادام ىستەتۇشى ورىندارىدىڭ زاڭدى ۇقىق ـ مۇددەسىن قورعاپ، جاراسىمدى دا ورنىقتى ەڭبەك قاتىناسىن قالىپتاستىرۋعا جانە دامىتۋعا پارمەندى زاڭمەن باسقارۋ قامتاماسىزدىعىن ازىرلەدى.

ەڭبەكشىلەر "ەڭبەكاقى" تۇرالى سويلەسپەكشى بولسا، كىممەن سويلەسۋى كەرەك؟ كاسپورىن سويلەسۋگە قايتۋ كەرەك؟ ەڭبەكشىلەردىڭ كاسپورىندارمەن تاعى قايسى مازمۇنداردى كەڭەسۋىنە بولادى؟... 9 ـ ايدىڭ 7 ـ كۇنى اۆتونومىالى رايوندىق حالىق قۇرىلتايى تۇراقتى كومىتەتى اشقان اقپار جاريالاۋ ماجلىسىندە اۆتونومىالى رايوندىق حالىق قۇرىلتايى تۇراقتى كومىتەتىنىڭ، اۆتونومىالى رايوندىق باس جۇمىسشى ۇيىمىنىڭ، اۆتونومىالى رايوندىق ادام كۇشى بايلىعى جانە قوعامدىق قامتاماسىزداندىرۋ مەكەمەسىنىڭ قاتىستى جاۋاپتىلارى «ەرەجە» جونىندە جان ـ جاقتى تۇسىنىك بەردى.

ەڭبەكشىلەردىڭ ئتول مۇددەسىنە اناعۇرلىم ويداعداي كەپىلدىك ەتىلەدى

اۆتونومىالى رايوندىق حالىق قۇرىلتايى تۇراقتى كومىتەتى 2004 ـ جىلى، 2011 ـ جىلى ىلگەرىندى ـ كەيىندى «شينجياڭ ۇيغۇر اۆتونومىالى رايوننىڭ كاسپورىندار ەڭبەكاقسىن كوللەكتىۋ كەڭەسۋ ەرەجەسىن» جانە «شينجياڭ ۇيغۇر اۆتونومىالى رايوننىڭ كوللەكتىۋ توقتام ەرەجەسىن» جاريالاپ اتقارىپ، اۆتونومىالى رايوننىڭ كوللەكتىۋ كەڭەسۋ، ادام ىستەتۇشى ورىندار مەن جۇمىسشى ـ قىزمەتكەرلەردىڭ زاڭدى ۇقىق ـ مۇددەسىن قامتاماسىز ەتۋ سياقتىلاردى ىلگەرىلەتۋ جاقتارىندا بەلسەندى رولىن ساۋلەلەندىردى.

ەكونومىكانىڭ، قوعامنىڭ جىلدام دامۋىنا ىلەسە، ەڭبەك قاتىناسى سالاسى مەن كوللەكتىۋ كەڭەسۋ قىزمەتىندە كوپتەگەن جاڭا جاعدايلار، تىڭ ماسەلەلەر تۇىلىپ، كوپتەگەن جاڭا ەرەكشەلىكتەر، جاڭا كۇيلەر جاريققا شىعىپ، جاڭا زاڭ ـ ەرەجەلەر جاساپ، كوللەكتىۋ كەڭەسۋ ۇتۇزىمىن ونان ارى كەمەلدەندىرىپ، ەڭبەك قاتىناسىندا ىعى قايشىلىقتاردىڭ الدىن الىپ جانە ونى شەشپ، كاسپورىندارداڭ اقاۋسىز دامۇىن جەبەپ، قوعامنىڭ جاراسىمدىلىعى مەن ورنىقتىلىعىن قورعاۋ قاجەت بولدى.

كوللەكتىۋ كەڭەسۋ ۇتۇزىمى ـــ ەڭبەكشىلەردىڭ زاڭدى ۇقىق ـ مۇددەسىن قورعايتىن ۇنەمدى مەحانيزم. اۆتونومىالى رايوندىق حالىق قۇرىلتايى تۇراقتى كومىتەتى زاڭ ـ ۇتۇزىم قىزمەت كومىتەتىنىڭ ورىنباسار مەڭگەرۋشىسى جوۋ چين بىلاي دەپ تانىستىردى: «ەرەجەدە» ادام ىستەتۇشى ورىندارىدىڭ كوللەكتىۋ كەڭەسۋ جانە كوللەكتىۋ توقتام ۇتۇزىمىن زاڭ بويىنشا ورناتۋدا، اقاۋسىزداندىرۋدا كوللەكتىۋ كەڭەسۋ ارەكەتى، كوللەكتىۋ توقتامنىڭ مازمۇنى جونىندە بەلگىلەمە جاساۋ كەرەكتىگى ايقىندالدى. كوللەكتىۋ توقتامدا وندا قامتىلعان ادام ىستەتۇشى ورىندارىدىڭ جۇمىسشى ـ قىزمەتكەر جاقپەن جۇمىسشى ـ قىزمەتكەردىڭ جىلدىق ەڭبەكاقى دەڭگەيى، جىلدىق ەڭبەكاقىسىن رەتتەۋ ءادىسى، ەڭبەكتىڭ حاۋىپسىزدىگى، تازالىعى، ايەل جۇمىسشى ـ قىزمەتكەرلەردىڭ ەرەكشە ۇقىق ـ مۇددەسىن قورعاۋ سياقتىلار جونىندە كوللەكتىۋ كەڭەسۋگە، ارناۋلى كوللەكتىۋ توقتامعا قول قويۋعا نەمەسە قوسىمشا حۇجات، ارناۋلى قاعيدا سياقتى ادىسپەن قول قويۋعا، كەلىسۋگە بولاتىندىعى، سوندای ـ اق وڭىرلىك سياتتىى، سالالىق سياتتىى كوللەكتىۋ توقتامنىڭ جاسالۋ ءادىسى ايقىندالدى.

كوللەكتىۋ كەڭەسۋدەگى ءاربىر مازمۇن ەڭبەكشىلەردىڭ ءوز مۇددەسىمەن دە تىعىز قاتىستى. جوۋ چين بىلاي دەدى: «ەرەجەدە» جۇمىسشى ـ قىزمەتكەر جاقتىڭ ادام ىستەتۇشى ورىنمەن زاڭ بويىنشا جۇمىسشى ـ قىزمەتكەردىڭ ءتول مۇددەسىنە تىكە ساياتىن 13 جاقتاعى مازمۇن جونىندە كوللەكتىۋ كەڭەسۋنە بولاتىندىعى ايقىندالدى.

قازىرگى ۋاقىتتا تۇعىر كاسپورىندارىدىڭ ادام ىستەتۇ فورماسى كۇردەلى، جاڭا جۇمىستانۋ كۇيىندەگى ەڭبەكشىلەردىڭ تارالۋى كەڭ، جۇمىستانۋى يكەمدى، جىلجىماللىعى كۇشتى بولىپ، «ەرەجەدە» تۇعىر كاسپورىندارىدىڭ، سوندای ـ اق تۇعىر كاسپورىندارمەن سەلبەسكەن ادام ىستەتۇشى كاسپورىندارىدىڭ تۇعىرعا سۇيەنىپ جۇمىستانعان ءارى ەڭبەك قاتىناسىن قالىپتاستىرعان جاڭا جۇمىستانۋ كۇيىندەگى ەڭبەكشىلەرمەن جۇمىستىق جەكە باعا، تاپسىرىس ءبولىسى، ۇلەس الۋ سالىستىرماسى سياقتى مازمۇندار جونىندە كوللەكتىۋ كەڭەسۋ ورىستەتۇنىنە بولاتىندىعى ايقىندالدى.

كەمىنگە كوللەكتىۋ كەڭەسۋدى ورناتۋعا قويۋ ۇقىعى بار

جوۋ چين مىنالاردى ءبىلدىردى: «ەرەجە» تەپە ـ تەڭدىك پرينسيپىنە تاباندى بولادى، ادام ىستەتۇشى ورىن جانە جۇمىسشى ـ قىزمەتكەر جاق ەكەۋىنىڭ دە كوللەكتىۋ كەڭەسۋ تالابىن ورناتۋعا قويۋ ۇقىعى بار، الايدا، مەيلى قايسى جاق كوللەكتىۋ كەڭەس جۇرگىزۋدى قاجەت دەپ قاراسا دا، بارلىعى ادام ىستەتۇشى ورىننىڭ جۇمىسشى ۇيىمىنا ايتۋى كەرەك.

ءىشىنارا وڭىرلىك سياتتىى، سالالىق سياتتىى جۇمىسشى ۇيىمى ءالى قۇرىلماۋ جاعدايى ساقتالعان احۋالعا مەڭزەس، اۆتونومىالى رايوندىق باس جۇمىسشى ۇيىمى پارتيا باسشىلىق گرۋپپاسىنىڭ مۇشەسى، ورىنباسار ءتورا ـ عاسى ەلدوس مۇرات مىنالاردى ءبىلدىردى: «ەرەجە ـ نىڭ» 39 ـ تارماعىندا بىلاي دەپ بەلگىلەنگەن: وڭىرلىك سياتتىى، سالالىق سياتتىى جۇمىسشى ۇيىمى قۇرىلماسا، كەڭەس ۋاكىلىن جوعارى دارەجەلى جۇمىسشى ۇيىمى تاڭداپ جىبەرەدى نەمەسە ءوڭىر، سالا ىستىندەگى جۇمىسشى ـ قىزمەتكەرلەردى دەموكراتيالى تۇردە سايلاپ شعۇعا ۇيىمداستىرادى.

مۇنان تىس، «ەرەجەدە» تۇرلىشە جاعداي نەگىزىندە ادەتتەگى كەڭەسۋ مەن شۇعىل جاعدايدا كەڭەسۋ بەلگىلەندى، سوندای ـ اق جەكە ـ جەكە كەڭەس تالابىن ورناتۋعا قويۋ، ات سالىساتىن نەگىزگى تۇلعا، كەڭەس فورماسى، جاۋاپ قايتارۋ مەرزىم شەگى، كەڭەس ناتيجەسىن تۇراقتاندىرۋ سياقتىلار جونىندە ناقتى بەلگىلەمە جاسالدى.

جوۋ چين مىنالاردى ءبىلدىردى: ءوندىرىس، تيجارات بارىسىندا قاۋىمدىق سياتتىى جۇمىس توقتاتۋ، جۇمىستى كەشكىترۋ نەمەسە ەلەۋلى شىرعالاڭ كومەسكى كىناراتى بايقالۋ سياقتى ادام ىستەتۇشى ورىننىڭ قالىپتى وندىرىسىنە، تيجاراتىنا نەمەسە ەڭبەك قاتىناسىنىڭ تۇراقتىلىعىنا نۇقسان جاسايتىن شۇعىل جاعداي جاريققا شىعىپ، كوللەكتىۋ كەڭەس ورىستەتۇ قاجەت بولعاندا، شۇعىل جاعدايدا كەڭەس جۇرگىزۋدى قولدانۋ كەرەك.

«ەرەجەنىڭ» ناقتاپ تيانقاتاندىرىلۋىن قالاي قامتاماسىز ەتۋ كەرەك

"ءبىز 3 جاقتان «ەرەجەنى» ناقتاپ تيانقاتاندىرىپ، جاڭا داۋىردەگى جاراسىمدى ەڭبەك قاتىناسىن بەلسەنە قالىپتاستىرامىز". اۆتونومىالى رايوندىق ادام كۇشى بايلىعى جانە قوعامدىق قامتاماسىزداندىرۋ مەكەمەسىنىڭ 2 ـ دارەجەلى شارلاۋشىسى تيان حايجۇڭ بىلاي دەدى: ءبىرىنشى، ەڭبەك قاتىناسىنىڭ 3 جاق سايكەستىرۋ مەحانيزمىن كەمەلدەندىرىپ، اۆدان دارەجەلىدەن تومەن ەڭبەك قاتىناسىنىڭ 3 جاق سايكەستىرۋ مەحانيزمى ۇيىمدىق قۇرىلىسىن ۇزدىكسىز كۇشەيتىپ، سالالىق سياتتاعى ەڭبەك قاتىناسىنىڭ 3 جاق سايكەستىرۋ مەحانيزمىن قۇرۋدى باستاماشلىدىقپەن دارىپتەيمىز. ەكىنشى، كوللەكتىۋ توقتامىن تەكسەرۋدى ارناعا ءتۇسىرىپ، كوللەكتىۋ توقتامنىڭ تولىمدىلىعى، ءتارتىبى، مازمۇنى جوننىندەگى تەكسەرۋدى ونان ارى كۇشەيتىپ، ەڭبەكشى جانە ادام ىستەتۇشى ورىن ەكى جاقتىڭ زاڭدى ۇقىق ـ مۇددەسىن شىن مانىندە قورعايمىز. ءۇشىنشى، كەڭەسۋ بارىسىنداعى باقىلاۋدى، قامتاماسىزداندىرۋدى كۇشەيتىپ، ادام ىستەتۇشى ورىننىڭ كوللەكتىۋ كەڭەسۋ ورىستەتۇىن، كوللەكتىۋ توقتامعا قول قويۋ جانە ونى اتقارۋ احۋالىن ەڭبەك بويىنشا قامتاماسىزداندىرۋدى باقىلاۋ كولەمنە ەنگىزىپ، ەڭبەك قامتاماسىزدىعى بويىنشا زاڭعا بويسۇنۋدى، سەنىمدى بولۋدى ارحيۋكە جازىپ، ادام ىستەتۇشى ورىننىڭ زاڭعا قايشى ارەكەتتەرىن دەر كەزىندە تۇزەتىپ جانە تەكسەرىپ ءبىر جاقتى ەتەمىز ءارى زاڭ بويىنشا قوعامعا جاريالايمىز.

ەلدوس مۇرات مىنالاردى ءبىلدىردى: «ەرەجەنىڭ» بەلگىلەمەسى بويىنشا اۆدان دارەجەلىدەن جوعارى جەرگىلىكتى ورىن جۇمىسشى ۇيىمى كوللەكتىۋ كەڭەسۋ جەتەكشىلەرى قوسىنان قۇرۋدى، سوندای ـ اق ولارعا باۋلۋ، باعالاۋ جانە باقىلاۋ جۇرگىزۋدى كۇشەيتۋدى ءتىيىس. سونىمەن بىرگە جەرگىلىكتى ورىن جۇمىسشى ۇيىمدارى كوللەكتىۋ كەڭەسۋدەگى تالاس ـ تارتىستى ءبىر جاقتى ەتۋگە ات سالىسقاندا، فۇنكتسيا ساۋلەلەندىرىپ، زاڭعا قايشى ارەكەتتەرگە باقىلاۋ جانە تۇزەتۋ ۇقىعىن كۇشەيتۋدى ءتىيىس.

اۆتونومىالى رايوندىق حالىق قۇرىلتايى تۇراقتى كومىتەتىنىڭ اقپارات مالىمدەمەشىسى ايشام ءيۇنۇس مىنالاردى ءبىلدىردى: زاڭ ەرەجە شعارۋ تەك باستاما عانا، زاڭ، زاڭ ەرەجەلەردىڭ ءونىمدى دايەكتىلەندىرىلۋىن، اتقارىلۋىن ىلگەرىلەتۋ ۇشىن، تاعى جەتەرلىكتەي پارمەندى كۇش سالۋ كەرەك. ەندىگى جەردە، اۆتونومىالى رايوننىڭ ءار دارەجەلى حالىق قۇرىلتايلارى ۇگىتتەۋ، باقىلاۋ تەبىنىن ارتتىرىپ، ءبىر جاعىنان، ۇگىتتەۋدى، ءتۇسىندىرۋدى كۇشەيتىپ، بۇقارانىڭ ءبىلۋ دارەجەسىن جوعارىلاتادى؛ ەندى ءبىر جاعىنان، باقىلاۋ رولىن ساۋلەلەندىرىپ، كوپ ءتۇرلى باقىلاۋ ءتاسىلىن جالپىلاي قولدانىپ، باقىلاۋدىڭ بىرىككەن كۇشىن قالىپتاستىرىپ، باقىلاۋ قىزمەتىنىڭ ناقتى ونىمدىلىگىن ارتتىرىپ، «ەرەجەنىڭ» ءونىمدى دايەكتىلەنۋىن، اتقارىلۋىن زاڭ بويىنشا ىلگەرىلەتەدى.

تىزە قوسا سەلبەسىپ، كوپ ءتۇرلى شارا قولداندى

"ءۇرىمجى ـ سانجى ـ شىنجىزىنىڭ" اسپانى بارعان سايىن ارىلانا ءتۇستى

يدەيانى ۇيرەنۋ، پارتيالىلىقتى كۇشەيتۋ، امالياتقا ءمان بەرۋ، جاڭا ۇلەس قوسۋ

□ انار بۇلت \ شينجياڭ گازەتىنىڭ ئتلشسى لي شيڭ

8 ـ ايدىڭ سوڭىنا دەيىن نەگىزگى تاقىرىپتىق تاربيەدەگى اۆتونومىالى رايون بەلگىلەگەن حالىق تۇرمىسىنداعى 18 ناقتى ءىستىڭ ءبىرى بولعان "ءۇرىمجى ـ سانجى ـ شىنجىزى" ءوڭىرىنىڭ اتموسفەرا ورتاسىن وڭاۋ قىزمەتىندە ايتارلىقتاي ناتيجەگە قول جەتكىزىلدى: اتاۋلى ءوڭىردىڭ ساپالى كۇن سانىنىڭ سالىستىرماسى 75.5% بولىپ، بىلتىرعى سول تۇستاعىمەن سالىستىرعاندا، 7 كۇن ارتىپ، 0.3 پايىز جوعارىلاعان؛ اۋىر لاستانعان كۇن سانىنىڭ سالىستىرماسى 10.4% بولىپ، سايكەس مەزگىلدەگىدەن 21 كۇن ازايىپ، 1.1 پايىز تومەندەگەن، $PM_{2.5}$ تىڭ ورتاشا قويۋلىعى تەكشەمەترىنە 48 ميكرو گرام بولىپ، سايكەس مەزگىلدەگىدەن 4.0% تومەندەگەن.

نەگىزگى تاقىرىپتىق تاربيە ورىستەتىلگەننەن بەرى اۆتونومىالى رايوندىق ەكولوگيالىق ورتا مەڭگەرمەسى پارتيا باسشىلىق گرۋپپاسى "يدەيانى ۇيرەنۋ، پارتيالىلىقتى كۇشەيتۋ، امالياتقا ءمان بەرۋ، جاڭا ۇلەس قوسۋ" باس تالابىن مەقتاپ يگەرىپ، ۇيرەنۋ جەتىستىكتەرىن امالياتقا جەتەكشىلىك ەتۋدەگى، قىزمەتتى ىلگەرىلەتۋدەگى ءىس جۇزىندەگى ارەكەتىنە اينالدىرىپ، قاتىستى تاراۋلارمەن جانە ورىندارمەن بىرلەسىپ قيمىلداپ، كوپ ءتۇرلى ءونىمدى شارالاردى قولدانىپ، "ءۇرىمجى ـ سانجى ـ شىنجىزى" ءوڭىرىنىڭ اتموسفەرا ورتاسىن وڭاۋ قىزمەتىن بار كۇشپەن ىلگەرىلەتتى.

وسى قيىن ءىستى شەشپ، "ءۇرىمجى ـ سانجى ـ شىنجىزى" ءوڭىرىنىڭ شكى جاقتاعى لاستانۋ جاعدايىن شىنايى ايقىندالداپ، ماسەلەنى ءداپ باسىپ تاۋىپ، شەشۋ شارالارىن ناقتى ورتاعا قويۋ ءۇشىن، اۆتونومىالى رايوندىق ەكولوگيالىق ورتا مەڭگەرمەسى باسشىلىق القاسىنىڭ مۇشەلەرى نەگىزگى تاقىرىپتىق تاربيەنىڭ تالابىنا ساي، ماسەلەلەرگە باعىتتاي "ءۇرىمجى ـ سانجى ـ شىنجىزى" وڭىرىندەگى ءارقايسى ىلىمدى، قالالارعا، بيىكتاۋلاردىڭ شى، قالالارىنا كوپ رەت شكەرىلەي بارىپ، وسى وڭىرلەردەگى ءتۇيىندى كاسىپورىندارداڭ اتموسفەرانى لاستايتىن زاتتارداڭ شعارىلۋىن ازايتۋ جانە قايتا جىناپ الىپ پايدالانۋ، ونەركاسىپ باقشا رايوندارىنىڭ جانە كاسىپورىندارداڭ جالپىلىق زاتتارىدى تاسىمالداۋداعى "تاس جولدان تەمىر جولعا اۋىستىرۋ"، جول ـ قاتىناس سالاسىنداعى لاستانۋدان ساقتانۋ جانە ونى جوڭگە سالۋ، اۆتىل ـ قىستاقتاعى بىتىراندى قونىستاناعان وتباسىلاردى تازا ەنەرگيامەن جىلىنۇعا وزگەرتۋ، تىرەكتى ەلەكتر تورى قۇرىلىسى، ونەركاسىپ كاسىپورىندارىنىڭ ەلەكتر ىستەتۋ قاجەتتى سياقتى ماسەلەلەرىنە ارناۋلى تەكسەرۋ ـ زەرتتەۋ جۇرگىزىپ، كوپ رەت ارناۋلى تاقىرىپتىق ءماجلىس اشىپ، ءتۇيىندى كاسىپتەردىڭ، كاسىپورىندارداڭ "ءبىر كاسىپورىنعا ءبىر شارا" سىندى لاستانۋدى وڭاۋ جوباسىن جاساۋىنا جەتەكشىلىك ەتتى.

شكەرىلەي تەكسەرۋ ـ زەرتتەۋ جۇرگىزۋ ارقىلى نازاردى ونەركاسىپ، كەن كاسىپورىندارىنا، بوس كومىر تۇتىنۇشىلارعا جانە قاتىناس ـ تاسىمال سياقتى 3 ۇلكەن ءتۇيىندى لاستاۋ قاينارىنا شوعىرلاندىرىپ، اۆتونومىالى رايوننىڭ كوپ تاراۋلارى تىزە قوسا سەلبەسىپ، كوپ ءتۇرلى شارانى قاتار قولدانىپ، ۇقساماعان لاستاۋ قاينارىنا دالمە ـ ءدال شارا اتقاردى.

2022 ـ جىلعى بۇكىل ەل اۋا ساپاسىنىڭ ورتاشا دەڭگەيى ولشەمىنە تۇرالانىپ، اۆتونومىالى رايون "ءۇرىمجى ـ سانجى ـ شىنجىزى" ءوڭىرى اتموسفەرا ورتاسىن وڭاۋ قاتىستى ارەكەت جوباسىن جانە قامال الۋ جوسپارىن جاساپ، ءتۇيىندى كاسىپورىندار سالالارىن شكەرىلەي باسقارۋ، اۆتىل ـ قىستاق ـ تاسىمال قۇرىلىسىن ەشكە وندايعان اتموسفەرا ورتاسىن وڭاۋ شاراسىن العاشقى ادىمدا ايقىندايپ، ءتۇيىندى كاسىپتەردىڭ، كاسىپورىندارداڭ "ءبىر كاسىپورىنعا ءبىر شارا" سىندى لاستانۋدى وڭاۋ جوباسىن جاساۋىنا جەتەكشىلىك ەتتى، سوندای ـ اق "ءۇرىمجى ـ سانجى ـ شىنجىزى" ءوڭىرىنىڭ دالمە ـ ءدال قولباسىلىق ەتۋ، ورنالاستىرۋ جۇيەسى تۇعىر قۇرىلىسىن ىلگەرىلەتۋگە جەتەكشىلىك ەتتى، كومەكتەستى.

اۆتونومىالى رايوندىق ەكولوگيالىق ورتا مەڭگەرمەسى اتموسفەرا ورتاسى باسقارماسىنىڭ باستىعى جۇ حاييۇڭ بىلاي دەپ تانىستىردى: قازىر "ءۇرىمجى ـ سانجى ـ شىنجىزى" ءوڭىرى 135 ءتۇيىندى كاسىپورىنىڭ "ءبىر كاسىپورىنعا ءبىر شارا" سىندى لاستانۋدى وڭاۋ جوباسىن ورىندادى ءارى بولات ـ تەمىر، سەمەنت، كومىر ەلەكتر سياقتى نەگىزگى كاسىپتەردىڭ "ءبىر كاسىپورىنعا ءبىر شارا" لاستانۋدى وڭاۋ ۇلگىسىن قالىپتاستىرىپ، تۇتاس رايوننىڭ لاستانۋدى وڭاۋ جوباسىن جاساۋىنا جەتەكشىلىك ەتتى.

"بۇدان بىلايعى قىزمەت بارىسىندا ءبىز تەكسەرۋ ـ زەرتتەۋ مەن ماسەلەلەردى شەشۋدى ورگانيكالى ۇشتاستىرۋدى ىلگەردىلەتىپ، 'ءۇرىمجى ـ سانجى ـ شىنجىزى' ءوڭىرىنىڭ اتموسفەرا ورتاسىنىڭ ساپاسىن جاقسارتۋدى ۇزدىكسىز ىلگەرىلەتىپ، نەگىزگى تاقىرىپتىق تاربيەنىڭ ناقتى ونەمدىلىككە قول جەتكىزۋىنە كەپىلدىك ەتەمىز"، ـ دەدى اۆتونومىالى رايوندىق ەكولوگيالىق ورتا مەڭگەرمەسى پارتيا باسشىلىق گرۋپپاسىنىڭ ورىنباسار شۇجيى، مەڭگەرمە باستىعى قارقىن قابدىكەرىم.

تايۋان جۇڭحۋا فانلان قوعامىنىڭ ەكسكۇرسيالاۋ ـ ساپارلاۋ ۇيىرمەسى شينجياڭدا ەكسكۇرسيادا، ساپاردا بولدى

الدىمەن الەۋمەتتىك اۋماقتارعا بارىپ، باقىتتى مەكەن قۇرىلىسىن سەزىندى

انار بۇلت \ شينجياڭ گازەتىنىڭ ءتىلشىسى **ميەرگۇل ءوپۇر** 9 ـ ايدىڭ 7 ـ كۇنى ۇرىمجىدەن حابارلايدى. 9 ـ ايدىڭ 7 ـ كۇنى تايۋان جۇڭحۋا فانلان قوعامى ەكسكۇرسيالاۋ ـ ساپارلاۋ ۇيىرمەسىندەگىلەر ءۇرىمجى قالاسى سايباق رايونى ياڭزىجياڭ جولى ءمالىسى شينحۋا الەۋمەتتىك اۋماعى پارتيا مۇشەلەرىنە، بۇقاراعا قىزمەت وتەۋ ورتالىعىنا كەلىپ، پارتيا قۇرىلىسى ورتالىعى، حالىققا قولايلى قىزمەت وتەۋ پۇنكتى، بالالار ءۇيى سياقتى جەرلەردى ەكسكۇرسيالادى.

پارتيا مۇشەلەرىنە، بۇقاراعا قىزمەت وتەۋ ورتالىعىنىڭ زالى تازا، رەتتى، شىراقتارى جارقىراپ تۇر، پارتيا مۇشەلەرىنىڭ ءبىلىم تولىقتاۋ پۇنكتى، مادەنيەت سالونى، شينحۋا شىڭگۋاڭ سەيىل ـ سەرۋەنى سياقتى شاعىن كورمە زالدارى ءبىر ـ بىرلەپ كوزگە ءتۇستى.

پارتيا مۇشەلەرىنە، بۇقاراعا قىزمەت وتەۋ ورتالىعىنىڭ 2 ـ قاباتىندا قيمىل بولمەسىندە تۇرعىنداردىڭ كەيىرەۋى قىل قالاممەن جازۋ جازىپ جاتتىعۋدا، كەيىرەۋى ءان ـ بيگە جاتتىعىپ جاتىر. "الەۋمەتتىك اۋماق ءبي، حاتكەرلىك، سۋرەت سياقتى كوركەمونەر كلاستارىن اشتى". شينحۋا الەۋمەتتىك اۋماعى پارتكومىنىڭ شۇجيى جاڭ مين بىلاي دەپ تانىستىردى: الەۋمەتتىك اۋماق تاعى قارتتار قاۋىمىنا كۇندىز قارايلاسۋ، كۇتىنۋ، دەنساۋلىق ساقتاۋ، مادەنيەت، كوڭىل اشۋ سياقتى قىزمەت وتەۋلەر ازىرلەپ وتىر.

"تۇرعىنداردىڭ تۇرمىسى ەرەسەن جاقسى، مەن «اي ساۋلەسىندە» دەگەن ءاندى شىرقاپ بەرەيىن". تايۋان جۇڭحۋا فانلان قوعامىنىڭ باسالقاسى، ەكسكۇرسيالاۋ ـ ساپارلاۋ ۇيىرمەسىنىڭ باستىعى جىڭ لۇڭشۇي تەرەڭ اسەرلەنىپ بىلاي دەدى: الەۋمەتتىك اۋماقتىڭ باسقارىلۋى جۇيەلى، سيفرلانۋ دارەجەسى جوعارى ەكەن، سافا، اۋىز سۋ جابدىعى، ءدارى ساندىعى سياقتى كوپ ءتۇرلى حالىققا قولايلى قۇرىلعىلار بولۋدان سىرت، قارتتار مەن بالالار قاتارلى قاۋىمعا دا ارناۋلى تۇردە كوپتەگەن ەتەنە قىزمەت وتەۋلەر ازىرلەنىپ، جان ـ جاقتى، كوپ سالالى "الەۋمەتتىك اۋماقتىڭ تۇرمىسقا قولايلى شەڭبەرى" شىن مانىندە جۇزەگە اسىرىلىپتى، وسىنىڭ بارىنەن ۇيرەنۋگە، ۇلگى الۋعا تاتيدى.

تايۋان جۇڭحۋا فانلان قوعامىنىڭ قۇرەتتى القاسى ۋ جىڭچۇن تايۋاننىڭ جەرگىلىكتى الەۋمەتتىك اۋماعىندا 10 نەشە جىل قىزمەت ىستەگەن، ول مىنانى ءبىلدىردى: شينجياڭ ۇكىمەتىنىڭ بۇكىل ىنتا ـ پەيىلمەن حالىق ءۇشىن قىزمەت ىستەگەنىن، ءار ۇلت بۇقاراسىنىڭ تاتۋ ـ ءتاتتى، جاراسىمدى بىرگە ءومىر ءسۇرىپ، باقىتتى، تىنىش تۇرمىس كەشىرىپ جاتقاندىعىن ايقىن سەزىندىم.

"جان سانىنىڭ قارتتانۋ اۋقىمى تەزدەدى، الەۋمەتتىك اۋماق قارتتاردىڭ سالاماتتىعىنا قىزمەت وتەۋ جۇيەسىن كەمەلدەندىرۋ جاعىندا ماڭىزدى رول اتقارۋدا". تايۋان جۇڭحۋا فانلان قوعامىنىڭ باس حاتشىسى جىڭ جىچىڭ وسى رەتكى ەكسكۇرسيالاۋ ـ ساپارلاۋدى وراي ەتىپ، تايۋان مەن شينجياڭنىڭ اۋىس ـ كۇيىس تۇعىرىن قۇرىپ، الەۋمەتتىك اۋماق قۇرىلىسىن بىرگە ىلگەرىلەتىپ، تۇرعىندار دەڭگەيىندەگى الەۋمەتتىك اۋماقتىڭ تۇرمىسىن اناعۇرلىم باقىتتى ەتۋدى ءۇمىت ەتەتىندىگىن ءبىلدىردى.

ەكسكۇرسيا بارىسىندا ەكسكۇرسيالاۋ ـ ساپارلاۋ ۇيىرمەسىنىڭ مۇشەلەرى الەۋمەتتىك اۋماق تۇرعىندارىمەن قىزۋ مەرەيمەن نۇقپالداسىپ، ىشكەرىلەي پىكىرلەستى، ورتا ەرەكشە دۇمانعا، نۇقلاسقا تولدى. كوپشىلىك جابال مىنالاردى ءبىلدىردى: تايۋاننىڭ شينجياڭنىڭ نەگىزگى ساتىلارىمەن اۋىس ـ كۇيىسىنىڭ بارعان سايىن كوبەيىپ، بارعان سايىن جاقسىنداپ، پايدالى تاجىريبەلەرگە بىرگە قول جەتكىزىپ، جۇڭحۋانىڭ تاڭداۋلى ءداستۇرلى مادەنيەتىن بىرگە جالعاستىرىپ، توعىسا دامۇدى بىرگە ىلگەرىلەتۋىن ءۇمىت ەتەمىز.

9 ـ ايدىڭ 4 ـ كۇنى تايۋان جۇڭحۋا فانلان قوعامى ەكسكۇرسيالاۋ ـ ساپارلاۋ ۇيىرمەسى شينجياڭعا كەلىپ، 15 كۇندىك ەكسكۇرسيالاۋ ـ ساپارلاۋ قيمىلن باستادى. وسىدان كەيىن تايۋان جۇڭحۋا فانلان قوعامى ەكسكۇرسيالاۋ ـ ساپارلاۋ ۇيىرمەسى تاعى تۇرپان، قاراماي‌لى، التاي سياقتى جەرلەردەگى الەۋمەتتىك اۋماق، اۋىل ـ قىستاق، كاسىپورىن سياقتىلارعا بارىپ، ءار ۇلت بۇقاراسىنا بەتپە ـ بەت ىڭعىمەلەسىپ، شينجياڭنىڭ قوعام ورنىقتىلىعىنا، حالىق تۇرمىسىنىڭ جاقسارۋىنا، ەكونومىكاسىنىڭ دامۇىنا، مادەنيەتىنىڭ گۇلدەنۋىنە، ساياحاتىنىڭ قارىشتاپ دامۇىنا شىنايى جاعدايىن سول جەرلەردىڭ وزىندە ۇعىسادى.